

Legemidler - Oppbevaringsbetingelser og holdbarhet etter anbrudd			Ambulanse PrT03.01/21-08	
Utgave: 1.02	Utarbeidet av: Sykehusfarmasøyt Liv Marit Lundstad og Hilde Holm	Godkjent av Avdelingssjef ambulanse Odleif Bakken	Gjelder fra: 08.09.2021	Side 1 av 2

Hensikt og omfang

Sikre god kvalitet og holdbarhet på legemidler som brukes i ambulansetjenesten.

Ansvar/målgruppe

Ambulansemedarbeidere med fullmakt til å håndtere legemidler.

Handling

Oppbevaringsbetingelser og holdbarhetsbegrensning bestemmes av legemiddelprodusent, og alle legemidler skal være merket med spesielle oppbevaringsbetingelser og holdbarhetsdato. Disse opplysningene finnes også i legemiddelets preparatomtale (SPC). For noen legemidler har produsent oppgitt holdbarhet etter anbrudd. Der slike opplysninger ikke finnes, gjelder generelle regler, se: [SI/21.01-26 Legemidler - Veiledende brukstid etter anbrudd](#).

Sykehusapotekene har utarbeidet en tabell med oversikt over holdbarhetsbetingelser for **alle** preparaten som benyttes i ambulansetjenesten: [PrT03.01/21-07 Legemidler - Oppbevaring og holdbarhet i ambulansetjenesten](#)

Ved utarbeidelse av tabellen er legemiddelprodusenter spesielt kontaktet for å få opplysninger om oppbevaringsbetingelser og holdbarheter ut over det som er beskrevet i produktets SPC. Det er også benyttet farmasøytfaglige vurderinger sett i lys av spesielle behov i ambulansetjenesten.

Det forutsettes at alle sterile legemidler og desinfeksjonsmidler håndteres aseptisk.

Definisjoner:

- ✓ **Anbrudd:** Første gang legemiddelbeholderen punkteres, forseglingen brytes eller lukkeanordningen åpnes.
- ✓ **Brukstid:** Tiden fra legemiddelbeholderen anbryses til administrasjonen av siste dose til pasienten er avsluttet.

NB! Holdbarhet etter anbrudd inkluderer brukstid.

Temperatur:

Legemidler må kasseres hvis de har blitt utsatt for temperaturer over eller under oppgitte oppbevaringsbetingelser.

Varme

Noen legemidler tåler for en kortere periode å bli oppbevart ved høyere temperaturer enn angitt. Dette er i såfall spesifisert under «merknad» i vedlagte tabell.

Preparater som har vært utsatt for temperatur over angitt oppbevaringsbetingelse skal merkes med ny holdbarhetsdato.

Infusjonsvæsker som legges i varmeskap skal alltid merkes med ny holdbarhetsdato.

Utgave: 1.02	Legemidler - Oppbevaringsbetingelser og holdbarhet etter anbrudd	PrT03.01/21-08 Side 2 av 2
--------------	---	-------------------------------

Frost

Hvis temperaturen i ambulansen eller medikamentenheten har vært utsatt for temperaturer under 0°C må alle injeksjons-, infusjons- og inhalasjonspreparater kasseres. Nitrolingual munnspray, Oxibuprokain øyedråper, Emla plaster og Stesolid rektalvæske må også kasseres. Tabletter og stikkpiller tåler frost i korte perioder.

Holdbarhet av legemidler som trekkes opp i sprøyte:

Av mikrobiologiske hensyn bør opptrukne sprøyter benyttes umiddelbart.

Alle legemidler til injeksjon i bruk i ambulansetjenesten kan om nødvendig oppbevares i sprøyte i inntil 6 timer ved romtemperatur. Av sikkerhetsmessige hensyn bør opptrukne sprøyter kasseres senest ved vaktens slutt. Alle legemidler som trekkes opp i sprøyte må merkes med preparat, styrke, og tidspunkt for utblanding/opptrekk. Sprøyten må beskyttes mot lys.

Lysbeskyttelse:

De fleste legemidler har oppbevaringsbetingelsen «beskyttes mot lys».

I ambulansen skal alle legemidler oppbevares i medikamentenhet som beskytter mot lys. Det er viktig at man lukker medikamentenheten igjen rett etter bruk, og spesielt hvis man oppholder seg ute i sollys.

Hvis innholdet i ampullen er uklart eller har endret farge, må innholdet ikke brukes.

Ved oppbevaring i lager må legemidlene enten oppbevares i original emballasje eller på annen måte beskyttes mot lyseksponering.

Referanser

[SI/21.01-26](#)

[Legemidler - Veiledende brukstid etter anbrudd](#)

Legemiddelverket – Legemidlenes preparatomtaler (SPC) <https://www.legemiddelsok.no/>

Norske legemiddelstandarder

<https://legemiddelverket.no/godkjenning/nls/oppbevaring/oppbevaringstider-og-veiledende-brukstid-for-sterile-legemidler-etter-anbrudd>

Svenske legemiddelstandarder [https://lakemedelsverket.se/upload/om-](https://lakemedelsverket.se/upload/om-lakemedelsverket/publikationer/SLS/SLS_2016_2/F%c3%b6rvaring,%20m%c3%a4rkning,%20lagrings-%20och%20anv%c3%a4ndningstider%20f%c3%b6r%20l%c3%a4kemedel.pdf)

lakemedelsverket/publikationer/SLS/SLS_2016_2/F%c3%b6rvaring,%20m%c3%a4rkning,%20lagrings-%20och%20anv%c3%a4ndningstider%20f%c3%b6r%20l%c3%a4kemedel.pdf